EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 11.7.2017
COM(2017) 373 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Začetni pregled področja uporabe uredbe o uveljavljanju pravic

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Začetni pregled področja uporabe uredbe o uveljavljanju pravic

Evropski parlament in Svet sta 15. maja 2014 sprejela uredbo o uveljavljanju pravic[1], ki Evropski uniji zagotavlja zakonodajni okvir za uveljavljanje in varovanje pravic, ki jih uživa v skladu z mednarodnimi trgovinskimi sporazumi, na hiter in učinkovit način ter v skladu z Lizbonsko pogodbo in njenimi mednarodnimi obveznostmi.

Uredba o uveljavljanju pravic zagotavlja, da lahko Evropska unija uveljavlja in brani svoje pravice v okviru mednarodnih trgovinskih sporazumov s sprejetjem ukrepov trgovinske politike:

— ki začasno prekinejo koncesije ali druge obveznosti v skladu s Sporazumom STO ali drugimi mednarodnimi trgovinskimi sporazumi, vključno z regionalnimi ali dvostranskimi sporazumi, po obravnavi trgovinskih sporov v okviru takih sporazumov; ter

— izravnajo koncesije ali druge obveznosti, se čimer se Evropska unija odzove na zaščitni ukrep, ki ga uporablja članica STO, z izvrševanjem svoje pravice v okviru Sporazuma STO o zaščitnih ukrepih ali določb o zaščitnih ukrepih v drugih mednarodnih trgovinskih sporazumih, ali na spremembe koncesij, ki jih uporablja članica STO, z izvrševanjem svoje pravice v skladu s členom XXVIII GATT.

Z uredbo o uveljavljanju pravic se Komisija pooblasti za sprejetje takih ukrepov trgovinske politike z izvedbenimi akti na področju blagovne menjave, s čimer se uvedejo ali povečajo carinske dajatve ali količinske omejitve na uvoz ali izvoz, ter na področju javnega naročanja. Komisija z uredbo o uveljavljanju pravic ni pooblaščena za sprejetje takih ukrepov trgovinske politike z izvedbenimi akti na področju storitev ali intelektualne lastnine.

V skladu z uredbo o uveljavljanju pravic mora Komisija pregledati področje uporabe ukrepov trgovinske politike, ki jih lahko v skladu s svojimi pooblastili sprejme z izvedbenimi akti[2]. Komisija mora tak pregled izvesti v dveh fazah.

---

[1] Uredba (EU) št. 654/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o izvrševanju pravic Unije za uporabo in uveljavljanje pravil mednarodne trgovine ter spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 3286/94 o določitvi postopkov Skupnosti na področju skupne trgovinske politike za zagotovitev izvrševanja pravic Skupnosti po mednarodnih pravilih trgovanja, zlasti tistih, ki so dogovorjena v okviru Svetovne trgovinske organizacije.

[2] Člen 10 uredbe o uveljavljanju pravic.

Komisija najpozneje v treh letih od prvega sprejetja izvedbenega akta ali najpozneje do 18. julija 2019, kar je prej, pregleda področje uporabe uredbe o uveljavljanju pravic, zlasti glede ukrepov trgovinske politike, ki bi lahko bili sprejeti, in njeno izvajanje ter o svojih ugotovitvah poroča Evropskemu parlamentu in Svetu. Komisija bo izvedla tak končni pregled in o svojih ugotovitvah poročala sozakonodajalcema do dogovorjenega roka.

Komisija mora v obdobju pred 18. julijem 2017 opraviti pregled, da se predvidijo dodatni ukrepi trgovinske politike na področju storitev; pregleda med drugim določeno število vidikov, kakor so navedeni v členu 10.2 uredbe o uveljavljanju pravic; ter o svoji začetni oceni poročati Evropskemu parlamentu in Svetu. Komisija je izvedla tak začetni pregled in njegova ocena je navedena v nadaljevanju.

V začetnem pregledu uredbe o uveljavljanju pravic je Komisija pregledala: (i) mednarodni razvoj dogodkov na področju začasne prekinitve drugih obveznosti iz Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami (GATS); (ii) razvoj dogodkov znotraj Evropske unije na področju sprejetja skupnih pravil za sektor storitev; (iii) uspešnost morebitnih dodatnih ukrepov trgovinske politike, da bi se uveljavile pravice Evropske unije v okviru mednarodnih trgovinskih sporazumov; (iv) razpoložljive mehanizme za enotno in učinkovito zagotovitev praktičnega izvajanja morebitnih dodatnih ukrepov trgovinske politike v zvezi s storitvami; in (v) posledice za ponudnike storitev, prisotne v Evropski uniji ob sprejetju izvedbenih aktov na podlagi te uredbe.

Komisija na podlagi svoje začetne ocene in do nadaljnjega ne načrtuje predloga razširitve pooblastil na podlagi uredbe o uveljavljanju pravic, da bi se lahko sprejeli tudi ukrepi trgovinske politike na področju storitev. Od začetka veljavnosti uredbe o uveljavljanju pravic 15. maja 2014 namreč Komisija ni opazila novega razvoja dogodkov, zaradi katerega bi bila taka razširitev pooblastil potrebna.

Prvič, Komisija ni zaznala novega razvoja dogodkov na mednarodni ravni v zvezi z začasno prekinitvijo koncesij ali drugih obveznosti v okviru GATS. Komisija se je zlasti pozanimala, ali je katera od članic STO od organa za reševanje sporov pri STO zahtevala dovoljenje za sprejetje protiukrepov na področju storitev. Članice STO so po 15. maju 2014 od organa za reševanje sporov pri STO zahtevale dovoljenja za sprejetje protiukrepov v petih sporih: *Kolumbija – tekstilni izdelki*, *Indija – kmetijski proizvodi*, *ZD – tun II (Mehika)*, *ZD – označevanje države porekla (Mehika)*, in *ZD – označevanje države porekla (Kanada)*. EU ni vložila nobene od teh zahtev za dovoljenje organa za reševanje sporov pri STO za sprejetje protiukrepov. Nobena od teh zahtev se ne nanaša na trgovino s storitvami v okviru GATS.

Drugič, Komisija ni opazila novega razvoja dogodkov znotraj Evropske unije na področju sprejetja skupnih pravil za sektor storitev, zaradi katerega bi bilo mogoče spremeniti zaključek, da se je v tej fazi razvoja zakonodaje Evropske unije za namene pooblastil Komisije, da sprejme ukrepe trgovinske politike na podlagi uredbe o uveljavljanju pravic, primerno osredotočiti na druga področja razen področja storitev.

Sodišče Evropske unije je 16. maja 2017 predložilo svoje mnenje o tem, ali Evropska unija uživa izključno pristojnost za podpis in sklenitev sporazuma o prosti trgovini med EU in Singapurjem. Sodišče je izjavilo, da ima Evropska unija izključno pristojnost med drugim pri tistih delih sporazuma, ki se nanašajo na dostop do trga za blago in storitve (vključno z vsemi storitvami prevoza).

Ne glede na to pomembno pojasnilo s strani Sodišča in ne glede na skupna pravila za nekatere sektorje storitev[3], ki jih je sprejela Evropska unija, še vedno velja, da se pravila, ki jih sprejmejo države članice, še naprej uporabljajo v mnogih sektorjih, ne glede na to, ali so usklajena na ravni Evropske unije ali ne. Nekatera pravila na ravni držav članic na primer še vedno pogojujejo zagotavljanje storitev v določenem sektorju s sistemom izdajanja nacionalnih dovoljenj, ki deluje na podlagi licenc, odobritev ali koncesij. Soobstoj skupnih pravil in pravil držav članic ter sistemov dovoljenj v sektorjih storitev je še vedno pomemben dejavnik pri ugotavljanju, ali bi bilo treba predvideti pooblastila Komisije za sprejetje ukrepov trgovinske politike na področju storitev v okviru uredbe o uveljavljanju pravic.

Tretjič, Komisija zaradi značilnosti, ki so neločljivo povezane z zagotavljanjem storitev, vključno z uveljavljanjem omejevanja njihove dobave, ni opazila novega razvoja dogodkov, kar zadeva praktične omejitve glede tega, kako izvedljivi in učinkoviti so lahko ukrepi trgovinske politike na področju storitev. Prav tako ni bilo novega razvoja dogodkov v zvezi s pogoji, zlasti pravnim okvirom v skladu s PDEU, ki so pomembni za položaj ponudnikov storitev, prisotnih v Uniji, če bi se izvedbeni akti uporabljali v zvezi z njimi.

Če povzamemo, začetna ocena Komisije je pokazala, da od začetka veljavnosti uredbe o uveljavljanju pravic in do nadaljnjega na podlagi mednarodnega, evropskega in vsebinskega razvoja dogodkov ni mogoče utemeljiti spremembe pristopa, s katero bi bila predvidena razširitev pooblastil Komisije za sprejetje dodatnih ukrepov trgovinske politike na področju storitev v skladu z uredbo o uveljavljanju pravic.

Ne glede na to bo Komisija še naprej spremljala kakršne koli pomembne razvoje dogodkov, da bo lahko pregledala področje uporabe uredbe o uveljavljanju pravic in o svojih ugotovitvah poročala Evropskemu parlamentu in Svetu do 18. julija 2019 ter pri tem upoštevala svoje izkušnje pri snovanju in uporabi ukrepov trgovinske politike, ki začasno prekinejo ali izravnajo koncesije ali druge obveznosti v okviru mednarodnih trgovinskih sporazumov.

Komisija želi poudariti vedno večji pomen storitev v današnjem gospodarstvu. Trgovina s storitvami čedalje pogosteje poteka prek meja in je tesno medsebojno povezana s

[3] Komisija je 24. junija 2015 na primer sprejela Izvedbeno uredbo 2015/983, ki določa pravila o postopku za izdajo evropske poklicne izkaznice in uporabi mehanizma opozarjanja v skladu z Direktivo 2005/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta. Rezultat tega je, da je evropska poklicna izkaznica od januarja 2016 na voljo mnogim, ki opravljajo poklice, kot so medicinske sestre, farmacevti, fizioterapevti, gorski vodniki in nepremičninski posredniki.

tradicionalno trgovino v proizvodnih dejavnostih in naložbami. Zato število sporov v okviru STO na področju storitev narašča. Sprejetje protiukrepov na področju storitev še vedno ostaja ena od možnosti.

Komisija želi ponovno potrditi, da mora trgovinska politika EU okrepiti položaj Evrope v svetovnih dobavnih verigah, tako da se podpora nameni celotnemu naboru gospodarskih dejavnosti, prek katerih evropske družbe ustvarjajo in prodajajo vrednost, tudi storitvam. Evropska unija ima zato osrednjo vlogo pri pogajanjih o sporazumu o trgovini s storitvami in mednarodnih trgovinskih sporazumih z močno komponento, kar zadeva storitve.

Komisija bi v zvezi s tem želela opozoriti, da bi lahko pripravila predloge za zakonodajni akt na podlagi člena 207 PDEU ali uporabila druge veljavne postopke, če bi se izkazalo, da mora Evropska unija ukrepe trgovinske politike, ki niso zajeti v uredbi o uveljavljanju pravic, uporabiti tudi na področju trgovine s storitvami.